

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12
รอบการประเมินที่ 2 / 2569 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2569 – 30 กันยายน 2569

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ชื่อ-นามสกุล นางสาวดลพร เกษร.....ตำแหน่ง นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ.....
หน่วยงาน ศูนย์/สพด./กลุ่ม/ฝ่าย ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12.....
หัวข้อการพัฒนา แนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ.....
วิธีการพัฒนา อบรมผ่านสื่อออนไลน์ E-Learning TDGA.....
วันที่พัฒนา 9 มิถุนายน 2569.....สถานที่ อบรมออนไลน์.....
หน่วยงานที่จัดอบรม.....TDGA E-Learning.....
สรุปสาระสำคัญ

แนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data Guideline)

1. บทนำและความสำคัญ

การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความโปร่งใส สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมจากการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ โดยหน่วยงานรัฐจำเป็นต้องเปลี่ยนผ่านการทำงานไปสู่การเป็น "รัฐบาลเปิด" (Open Government)

2. ประเภทและความสัมพันธ์ของข้อมูล

การเข้าใจบริบทของข้อมูลช่วยให้เลือกเปิดเผยได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

- ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง (High-Value Datasets): เป็นข้อมูลที่สังคมต้องการ มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจหรือการบริการสาธารณะ
- เป็นชุดข้อมูลที่มีคุณภาพและมีความต้องการใช้งานสูง
- เปิดเผยบนศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th) เป็นเวลา 2 ปีขึ้นไป
- มีสถิติจำนวนการเข้าชมข้อมูลมากกว่า 100 ครั้งต่อปี

ข้อควรระวัง ข้อมูลที่เปิดเผยต้องไม่มีลักษณะเป็นข้อมูลส่วนบุคคล (ตามกฎหมาย PDPA) ข้อมูลที่เป็นความลับของทางราชการ หรือข้อมูลด้านความมั่นคง

3. การเตรียมข้อมูลเพื่อเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ

กระบวนการจัดการข้อมูลภายในองค์กรก่อนนำขึ้นระบบ

- การสำรวจและจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance): ตรวจสอบสิทธิ์ คุณภาพ และความเป็นเจ้าของข้อมูล
- การแปลงรูปแบบไฟล์ (Format): จัดให้อยู่ในรูปแบบที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่านและประมวลผลได้ทันที (Machine-Readable) เช่น CSV, JSON หรือ XML แทนการใช้ไฟล์ภาพหรือ PDF ที่ประมวลผลต่อยาก
- การทำ Data Anonymization การตัดข้อมูลระบุตัวตน หรือการทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลกลายเป็นข้อมูลนิรนามก่อนเปิดเผย

4. ขั้นตอนการเปิดเผย (Step-by-Step)

กระบวนการนำข้อมูลขึ้นสู่สาธารณะอย่างเป็นระบบ มี 5 ขั้นตอนหลัก

1. Identify ระบุ คัดเลือกชุดข้อมูลที่มีศักยภาพและตรงความต้องการของประชาชน
2. Verify ตรวจสอบความถูกต้อง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และความเป็นส่วนตัว
3. Prepare เตรียมการปรับฟอร์แมตไฟล์ข้อมูลและจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata)
4. Publish เผยแพร่ชุดข้อมูลขึ้นระบบผ่านช่องทางของหน่วยงานหรือศูนย์กลางข้อมูล
5. Maintain ดูแลรักษาปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน (Up-to-date) และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใช้

5. การเปิดเผยข้อมูลผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th)

- Data.go.th คือแพลตฟอร์มกลางที่รวบรวมข้อมูลเปิดจากทุกหน่วยงานรัฐ เพื่อให้ภาคประชาชน เอกชน และนักพัฒนาสามารถเข้าถึงและดาวน์โหลดไปใช้งานได้ง่ายในทีเดียว
- มาตรฐาน Metadata: หน่วยงานต้องระบุรายละเอียดของข้อมูลให้ชัดเจน เช่น วันที่อัปเดต ลิขสิทธิ์การใช้งาน (เช่น Creative Commons) และผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ผู้นำไปใช้อ้างอิงได้อย่างถูกต้อง

สรุปหัวใจสำคัญ การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐไม่ใช่เพียงแค่นำไฟล์ไปแปะไว้บนเว็บไซต์ แต่คือการเลือก "ข้อมูลที่มีคุณค่า" มาจัดให้อยู่ใน "รูปแบบที่พร้อมใช้ (Machine-Readable)" มีการตรวจสอบความปลอดภัย และ "อัปเดตอย่างต่อเนื่อง" ผ่านแพลตฟอร์มกลาง เพื่อขับเคลื่อนประเทศด้วยข้อมูลอย่างแท้จริง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้

ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจหลักการ บริบท ความสำคัญ และเป้าหมายของการเป็น "รัฐบาลเปิด" (Open Government) รวมถึงเข้าใจเกณฑ์การคัดเลือกข้อมูล ได้เรียนรู้เทคนิคการเตรียมข้อมูลให้พร้อมใช้ในการทำงานได้อย่างถูกต้อง